

REFERAT AF MØDE I AFTAGERPANELET
INSTITUT FOR NORDISKE STUDIER OG SPROGVIDENSKAB
15. JANUAR 2024

PROGRAM

- 16:15 **Velkomst** (Anne Jensen)
- 16:20 **Introduktion og rammesætning** (Lina Henriksen og Kristine Køhler Mortensen)
- 16:35 **Aftagerperspektiver på AI på arbejdsmarkedet og kompetencer**
Oplæg: Maja Bødtcher-Hansen (rektor på Frederiksberg
Gymnasium og forperson for Danske Gymnasier)
Oplæg: Simon Bierring Lange (Training Project Manager, Novo
Nordisk)
- 16:50 **Gruppediskussion 1**
*AI på universitetet og på arbejdsmarkedet: Hvordan bruges AI-
redskaber på arbejdsmarkedet, og hvilke kompetencer er vigtige?*
- 17:25 PAUSE
- 17:35 **Kort introduktion til gruppediskussion 2** (Lina Henriksen og
Kristine Køhler Mortensen)
Uddannelsesspecifik sparring og feedback
- 17:40 **Gruppediskussion 2**
- 18:15 **Pause med forfriskninger**
- 18:30 **Fagligt oplæg fra NorS**
AI, tekstlæsning og de danskstuderendes værktøjskasse
Jens Bjerring-Hansen & Alexander Conroy
- 18.55 **Opsummering:** Kort evaluering af dagens møde og ideer til form
og temaer for kommende møder
- 19.00 **Tak for i dag!**

Københavns Universitet
Det Humanistiske Fakultet
Institut for Nordiske Studier og
Sprogvidenskab (NorS)
Emil Holms Kanal 2,
2300 København S
<http://nors.ku.dk/>

MØDEDELTAGERE AFTAGERPANEL

- Sara Krogh (Fagkonsulent i dansk for HHX, Undervisningsministeriet)
- Maja Bødtcher-Hansen (Rektor, Frederiksberg Gymnasium)
- Nicolai Rekve Eriksen (Fagkonsulent for dansk og retorik på stx og hf, Undervisningsministeriet)
- Nete Lindeborg (Gymnasielærer og koordinator for dansk som andetsproglærerggruppen, KVUC)
- Christine Dabelsteen (Fuldmægtig, Børne- og Undervisningsministeriet)
- Gitte Skov Andersen (Seniorredaktør, Praxis)
- Rasmus Øhlenschläger Madsen (udviklingsdirektør, Dagbladet Information)
- Signe Knutzen (Marketing manager, Biotech virksomheden Bioneer)
- Simon Bierring Lange (Training Project Manager, Novo Nordisk)
- Pernille Kjær Jessen (Kommunikationsansvarlig, Høreforeningen)
- Linda Svenstrup Munk (Ledelses- og kommunikationsrådgiver i Væksthus for Ledelse)

MØDEDELTAGERE NORS

- Anne Jensen (instituttleder, NorS)
- Kristine Køhler Mortensen (viceinstituttleder for uddannelse, NorS)
- Lina Henriksen (studienævnsformand, NorS)
- Mogens Olesen (uddannelsesleder, Dansk, NorS)
- Lucy Møller (AC-studie- og karrierevejleder, NorS)
- John Tøndering (lektor, Lingvistik, NorS)
- Svend Skriver (uddannelsesleder, Dansk, NorS)
- Søren Beck Nielsen (uddannelsesleder, Sprogpsykologi, NorS)
- Torben Juel Jensen (uddannelsesleder, Dansk, NorS)
- Jan Heegård Petersen (lektor i Dansk, NorS)
- Juni Søderberg Arnfast (lektor i Dansk, NorS)
- Brian Due (professor i kommunikation (Dansk), NorS)
- Mons Bissenbakker (lektor i Kønsstudier, NorS)
- Marta Kirilova (lektor i Dansk, NorS)
- Jens Bjerring-Hansen (lektor i Dansk, NorS)
- Alexander Conroy (Videnskabelig assistent, NorS)

Velkomst

Instituttleder Anne Jensen (AJ) bød velkommen til de fremmødte medlemmer af aftagerpanelet. AJ forklarede til de nye medlemmer, at der som udgangspunkt afholdes et årligt møde i aftagerpanelet på NorS. Meningen med møderne er at diskutere og sparre om forskellige emner

inden for uddannelsesudvikling og -kvalitet, og vi sætter stor pris på at kunne lære en masse fra instituttets aftagere. AJ tilføjede, at aftagerne har god og vigtig viden om, hvordan arbejdsmarkedet kan bruge kandidater fra NorS og deres kompetencer. AJ takkede på forhånd for aftagernes inputs og tilføjede, at det er meget nyttigt for instituttet i forbindelse med udvikling af vores uddannelser. Emnet for dagens møde involverer også generativ AI, som skaber spørgsmål, ingen af os kommer udenom i dag. Udover generativ AI pågår der også forskellige reformer på hele uddannelsesområdet i Danmark; på ungdomsuddannelserne, gymnasierne og universiteterne. Hele uddannelsesområdet er sat over for en række politiske påbud, som vi skal forsøge at få det bedste ud af. På instituttet står vi også over for at skulle lave nye BA-studieordninger, som træder i kraft per d. 1.9.2026.

Dagens aftagerpanelmøde på NorS

Viceinstituttleder for uddannelse Kristine Køhler Mortensen (KKM) og studienævnsperson Lina Henriksen (LH) præsenterede sig selv og forklarede, at de indledningsvist vil give en kort introduktion til, hvad der rører sig på uddannelsesområdet på instituttet og universitetet. KKM understregede, at aftagerpanelet betyder meget for udviklingen af uddannelserne på NorS, og instituttet sætter pris på aftagernes engagement og deltagelse i dagens møde. NorS huser følgende uddannelser og ansatte:

- 3 BA-uddannelser (Audiologopædi, Lingvistik, Dansk)
- 5 KA-uddannelser (Audiologopædi, Lingvistik, Dansk, Sprogpsykologi, IT & Cognition)
- 1600 studerende på BA- til ph.d.-niveau
- 165+ medarbejdere
- Uddannelsesudvikling og -kvalitet i dialog med aftagerne

Status på uddannelsesområdet

Reformer og struktur: HUMs uddannelseslandskab, KA-reform

Studerendes trivsel: frafald, studerende m. funktionsnedsættelser,

Ledighed

KKM fortalte, at universitetet overordnet er i gang med nogle store reformer, der rokker en del ved vores uddannelsesstrukturer, som vi kender dem. En del af det arbejde er initieret af os selv på Det Humanistiske Fakultet, hvor vi har besluttet at gentænke vores bacheloruddannelser ved at gå fra en struktur med frie individuelle tilvalg på 3. år til at udvikle kuraterede tilvalgsfagpakker, der skal have fokus på at adressere aktuelle samfundsudfordringer og praksissamarbejde. Det betyder også, at praktik, eller det vi kalder projektorienteret forløb, i dag forsvinder og erstattes af fokuseret praksisintegration på alle kurserne i de nye tilvalgs pakker. Og derudover arbejder vi også med at indtænke praksiselementer på 1. og 2. år. KKM fortalte, at en anden reform (kandidatreformen), der rokker ved vores struktur er politisk initieret. Vi kender ikke de endelige udfald af den del af reformen, der vedrører erhvervskandidater på Humaniora, men for den del der vedrører nye korte 75 ECTS-kandidatuddannelser, er vi på Humaniora i fuld gang med at drøfte, hvordan vi implementerer det på den mest meningsfulde måde. Med denne reform følger også en såkaldt sektordimensionering, som betyder en nedgang i optaget på ca. 170 pladser på Humaniora.

Udover disse store omlægninger har vi på NorS også i øjeblikket fokus på at arbejde med at forbedre de studerendes trivsel. Den seneste studiemiljøundersøgelse viste, at 20% af alle studerende på HUM ofte eller altid føler sig ensomme på studiet. Vi har desuden de seneste år set en stor stigning i antallet af studerende med funktionsnedsættelser. Det er klart, at det stiller øgede krav til vores undervisning og vores studiemiljø.

KKM forklarede, at ledighed er et af de parametre, som vi naturligtvis hele tiden arbejder med – især fordi det ultimativt er det, politikerne måler os på, og det bestemmer dermed, hvor mange studerende vi kan optage. Ledighedsopgørelser er aldrig helt enkle, men vi kan helt kort sige at ledigheden for vores dimittender på NorS ligger mellem 6-19% i 2023 – for nogle er det en lille nedgang for andre det modsatte. Ledighed er jo så et af de områder, hvor vi, der er samlet her i dag, kan have gavn hinanden, fordi vi tilsammen kan gøre vores uddannelser endnu bedre og sørge for at de i endnu højere grad retter sig mod samfundets og arbejdsmarkedets aktuelle behov.

Dagens tema: Generativ kunstig intelligens (GAI)

- Hvordan skal GAI indgå i de studerendes kompetencer?
- Adgangen til generativ kunstig intelligens rykker ved ideen om den selvstændige præstation

I dag:

- Hvilke GAI-kompetencer skal dimittender have for at kunne løse opgaver på arbejdsmarkedet?
- Rammer for GAI og uddannelse på Københavns universitet

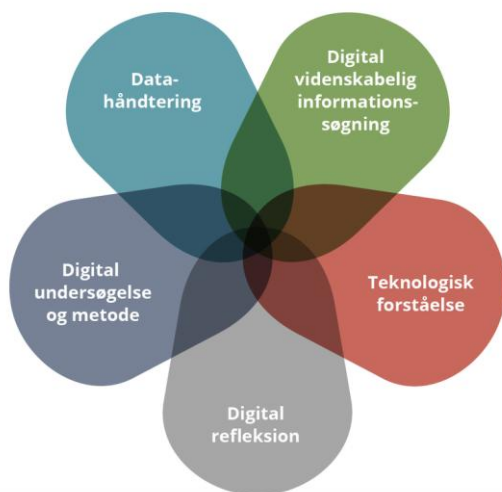
LH forklarede, at det overordnede tema for mødet i dag er generativ kunstig intelligens, og hvordan det skal indgå i de studerendes kompetencer; altså hvilke kompetencer inden for generativ kunstig intelligens det er, vi på universitetet skal sørge for, at de studerende har, når de kommer ud til aftagerne på arbejdsmarkedet. LH tilføjede, at adgangen til generativ kunstig intelligens rykker ved ideen om den selvstændige præstation, herunder idégenerering, evne til at vurdere validiteten af oplysninger og data, skriftlighed altså produktion af egne tekster, evne til at opbygge en argumentation mv. LH sagde, at instituttet er helt klar over, at Generativ AI har ramt hele uddannelsessektoren og andre, og LH tilføjede, at på universitetet har det tvunget os til at tage stilling til, om de kompetencer vi giver de studerende via vores nuværende uddannelser er de rigtige set i forhold til aftagernes behov. LH tilføjede, at vi derfor vil bruge mødet i dag til at indhente viden fra aftagerne om, hvilke kompetencer dimittender har brug for i forhold til at kunne løse de opgaver, de møder på arbejdsmarkedet. Målet er selvfølgelig, at vi sender dimittender ud på arbejdsmarkedet, som er godt rustet til at navigere i nye arbejdsformer og nye værktøjer med en kritisk reflekterende tilgang.

LH forklarede, at rammerne for brugen af generativ AI på Københavns universitet er, at de studerende ikke må anvende generativ AI i forbindelse med eksamen – man må gerne bruge det i undervisningen, men altså ikke til eksamen. Det, at man ikke må bruge generativ AI til eksamen, har også indflydelse på, hvor meget man kan bruge det i undervisningen, fordi det vil opleves som uafbalanceret for de studerende, hvis man i undervisningen bruger meget tid på et emne, som de ikke skal udprøves i. LH tilføjede, at fra efteråret 2025 ændrer retningslinjerne sig sådan, at de studerende i udgangspunktet kan anvende generativ AI til eksamen, hvis det er en eksamen, hvor alle hjælpemidler er tilladt. Det gælder bl.a. for specialer og BA-projekter, men også for en lang række andre eksamensformer på vores kurser. LH sagde, at det er klart, at denne fremtidige ændring i retningslinjerne stiller krav til vores måde at bedrive undervisning på samt hvilke kompetencer vi skal sørge for, at de studerende tilegner sig.

LH forklarede, at det giver god mening, at vi tager emnet op til mødet i dag – ikke bare fordi det er åbenlyst aktuelt, men også fordi vi netop nu er i gang

med at gennemføre de strukturelle ændringer, som KKM nævnte for lidt siden. LH tilføjede, at når vi tager fat i udviklingsarbejdet med at gentænke vores uddannelser, er der en oplagt mulighed at diskutere, i hvilken grad generativ AI skal indarbejdes.

KU-modellen for de studerendes digitale kompetencer

LH fortalte, at før november 2022, altså før den brede adgang til generativ kunstig intelligens ramte os, havde vi på Københavns Universitet allerede lavet en samlet indsats på tværs af hele universitetet for at sikre, at alle BA-studerende skulle opnå et bredt basiskendskab til centrale begreber inden for digitalisering. LH tilføjede, at vi kalder denne indsats for ‘digital dannelse’. I den digitale dannelse indgår datahåndtering, digital videnskabelig informationssøgning, teknologisk forståelse, digital refleksion og digital undersøgelse og metode. Nu hvor vi også har bred adgang til generativ kunstig intelligens, vil dette også i fremtiden indgå i ovenstående model. Modellen stiller krav om, at vi på vores uddannelser indtænker alle relevante digitale emner i vores fagligheder. LH forklarede, at vi har brug for aftagernes hjælp og indsigter til at finde ud af, hvordan generativ kunstig intelligens skal indgå i vores uddannelser, og hvilke kompetencer det er særligt vigtigt vores studerende får vedrørende generativ AI.

KKM sluttede oplægget af med at gennemgå dagens program og forklarede, at programmet indledes med, at vi skal høre to oplæg fra aftagere fra forskellige organisationer - om deres perspektiver på AI på arbejdsmarkedet. Efter de to oplæg deler vi os op i forskellige grupper for at diskutere spørgsmålet ”Hvordan bruges AI-redskaber på arbejdsmarkedet,

og hvilke kompetencer er vigtige?” Efter gruppediskussionen vender vi blikket mod mere fagspecifikke spørgsmål, hvor hver uddannelse i grupper vil sparre med jer aftagere og bede om feedback på uddannelsesspecifikke emner. I grupperne vil vi arbejde med forskellige emner, fordi uddannelserne er i gang med forskelligartede udviklingsprocesser. Det vil I få en mere konkret introduktion til ude i grupperne. KKM tilføjede, at vi mødes igen i plenum kl. 18:15, hvor der vil være mulighed for at hente forfriskninger, som kan nydes, mens Jens Bjerring-Hansen og Alexander Conroy vil holde et fagligt oplæg om deres forskning i AI, tekstlæsning og de danskstuderendes værktøjskasse. Det faglige oplæg har til formål at give et indblik i, hvordan vi på forskningssiden på NorS arbejder med AI.

Oplæg: Maja Bødtcher-Hansen (rektor på Frederiksberg Gymnasium og formand for Danske Gymnasier)

Vi ved meget lidt, og vi har brug for hinanden...

- Området er i rivende udvikling.
- Uddannelsessektoren må arbejde tæt sammen om løsninger og kompetencer – så tak for invitationen ☺
- Et nyt værktøj OG et vidensfelt i sig selv.

Vi foreslår:

- Digital teknologi som obligatorisk c-niveau på stx og epk.
- AI indtænkt i særlige eksaminer, og papir og blyant i andre.
- Efteruddannelse af alle lærere, men også uddannelse af faglige eksperter i hovedområderne.

Maja Bødtcher-Hansen (MBH) sagde, at reformer fylder rigtig meget for hele uddannelsesverdenen, og det samme gør AI; vi sidder med unge mennesker, der producerer deres tekster på en helt anden måde end tidligere.

MBH tilføjede, at det også er en udfordring, at diskussionerne omkring AI også falder sammen med en diskussion om skærme og sociale medier. Ministeren siger blandt andet sluk for skærmene, så vi har med en virkelighed at gøre, hvor der opstår en blanding af forskellige diskussioner; skærme, sociale medier og digital dannelse

MBH sagde, at de på hendes gymnasium er meget glade for dansk kandidaterne fra NorS.

Digital myndiggørelse (fx digitalisering, kritisk, reflektiv og konstruktiv forståelse af digitale teknologiers muligheder og konsekvenser)

Digital design og designprocesser (fx begrebsmodellering, design og evaluering iterative metoder, brugerinddragelse, trinvis forbedring)

Computational tankegang (problemanalyse, strukturanalyse, abstraktion, dekomponering, modellering af data og dataprocesser, test og fejlretning)

Teknologisk handleevne (fx programmering, systembeskrivelse, data- og procesbeskrivelser, beskyttelse af egen data og egen digital identitet).

MBH gennemgik de fire grundlæggende hovedområder, de forsøger at indarbejde i deres uddannelse på gymnasiet.

AI-didaktik for Frederiksberg Gymnasium

MBH fortalte, at udvalgte lærere på FG har udviklet et inspirationspapir til brug for og deling mellem lærerne, hvoraf det fremgår, at AI i undervisningen skal være velbegrundet og hjælpe lærerne med at definere, hvad eleverne skal lære: hvorfor? hvordan? hvornår? og sammen med hvem?

Inspirationspapir fra FG:

Formål:

Formålet med AI-didaktikken er at fremme kendskabet til og forståelsen for generativ kunstig intelligens (gen-AI) blandt elever. Gen-AI integreres i undervisningen med henblik på at styrke elevers læring, fremme kritisk tænkning og fordybelse samt forberede elevernes deltagelse i et demokratisk samfund og på fremtidens arbejdsmarked. Eleverne skal udvikle et reflekteret perspektiv på og etisk bevidsthed om gen-AI som en del af deres egen læringsproces og dannelsesproces. Dette inkluderer at fremme en demokratisk tilgang, hvor alle elever har lige muligheder for at forstå og kritisk vurdere gen-AI, hvilket sikrer ligestilling og styrker aktiv deltagelse i samfundet.

Kompetencemål:

Eleverne skal:

Forståelse af AI

- *forstå grundprincipperne i gen-AI som sandsynlighedsbaserede forudsigelser*
- *kende forskellen på at reproducere på forhånd given viden og finde nye indsigter ved at udforske og stille nysgerrige spørgsmål*
- *kritisk undersøge pålideligheden (reliabiliteten) og gyldigheden (validiteten) i gen-AI-output på baggrund af faglig viden*

Praktiske færdigheder

- *udvælge og anvende konkrete gen-AI-værktøjer, herunder sprogmodeller og billedgeneratorer, og kunne reflektere over deres anvendelsesmuligheder og begrænsninger*
- *udvælge og anvende forskellige prompt-strategier*
- *anvende gen-AI som sparringspartner til at skabe idéer, formulere spørgsmål, søge information, udvikle begrebsforståelse, få flere perspektiver, strukturere besvarelser af opgaver og arbejdsprocesser, give feedback på skriftlige udkast, til lektielæsning, samt til anvendelse i skriveprocesser og i undersøgelser af åbne spørgsmål*

Etisk bevidsthed

- *være bevidste om at gen-AI skal være til for mennesker. Det betyder blandt andet at teknologien skal være ærlig, uskadelig, hjælpsom og styrke samarbejde mellem mennesker*
- *være bevidste om og diskutere etiske problematikker omkring brugen af AI, samt forstå vigtigheden af ansvarlig brug fx GDPR-reglerne, copyright, bias i sprogmodeller, risiko for intellektuel dovenskab, klimabevidsthed og påvirkning af samfundet.*

MBH sagde afslutningsvis, at lærerne på FG instruerer hinanden i, hvordan de kan lave prompts til brug i undervisningen. Lærerteamet forsøger at skabe et samspil mellem det didaktiske og pædagogiske arbejde samtidig med at de løbende erhverver sig GAI-viden. Det er deres helt klare indtryk, at de studerende bruger AI uanset hvad, og MBH tilføjede, at det er vores opgave at hjælpe dem til at bruge AI som en kritisk sparringspartner.

Oplæg: Simon Bierring Lange (Training Project Manager, Novo Nordisk)

Simon Bierring Lange (SBL) fortalte, at han ville give en kort indflyvning til, hvordan arbejdet med AI ser ud på hans arbejdsplads (HR i Novo Nordisk). SBL understregede, at han ikke er AI-ekspert.

SBL fortalte, at alle ansatte i Novo Nordisk får den samme introduktions AI-pakke, og at AI bliver brugt i projektledelsesarbejde til opsummerende dokumenter, referater, overblik over progression mv.

I Novo Nordiske har de en løbende samtale om, hvad det vil sige at prompte; hvordan fungerer det, hvordan kan man mestre det, hvordan kan man vurdere indhold kritisk), hvordan kan man udvikle tools (og evt. kombinere og bygge noget sammen med andet teknologi).

SBL fortalte, at i forhold til kommunikation bruges AI nogle gange til den første brainstorm, korrektur, ændring af tone mv.

Marta Kirilova spurgte ind til, om folk er åbne omkring, at de bruger AI i deres arbejde, og SBL svarede, at det er folk, og der er en tilgang om, at AI kan noget, og at der selvfølgelig skal være indbygget en skeptisk over den nye teknologi.

Rasmus Øhlenschläger Madsen tilføjede, om universitetet ikke skal satse på den analytiske og kritiske kernefaglighed, for er vi ikke allerede bagud i forhold til AI og udvikling af tools. På universitetet kan man lære noget, man ikke kan lære andre steder; at reflektere kritisk, analysere og vurdere.

GRUPPEDISKUSSIONER

REFERAT GRUPPEDISKUSSION (gruppe 1)

Deltagere: Svend Skriver (referent), Sara Krogh, Maja Bødtcher-Hansen Nicolai Rekve Eriksen, Nete Lindeborg, Torben Juel Jensen, Marta Kirilova, John Tøndering

Fokus 1

- *1) Er der aspekter, som bør ændres i fagets kompetencebeskrivelse?*
- *2) Er der kompetencer, der bør tilføjes eller træde i stedet for andre, eller er der allerede eksisterende kompetencer, der bør vinkles anderledes eller justeres?*

En række synspunkter blev fremført her.

- 1) Der er brug for, at de nye kandidater meget hurtigt kan sætte sig ind i ny teknologi fx nye tekstformer og anvende det sammen med eleverne. De skal have et åbent billede af, hvad tekstproduktion er i dag. De nye kandidater skal kunne møde de unges livsverden.
- 2) Det sprogteknologiske skal foldes ud. De studerende skal kunne analysere tekster genereret af AI.

- 3) Danskandidaterne er virkelig dygtige. Men de ville have en nemmere start i gymnasieskolen, hvis de havde arbejdet mere med didaktisering. Hvordan lærer man noget?
- 4) De produktive og de receptive elementer af danskfaget skal skrives frem og hermed forbundet: hvordan AI påvirker disse dimensioner af danskfaget.

Fokus 2

- 1) *Hvilke aspekter bør vi prioritere i faget, og hvilke koblinger mellem danskfaget og det digitale er særligt vigtige?*
- Her kom følgende input:
 - 1) Det nye fag skal tage op, hvordan AI ændrer erkendelsen.
 - 2) Det ville nok være tiltrængt for de studerende at få en overordnet filosofisk tilgang til feltet.
- 2) *Hvad skal de studerende set fra jeres perspektiv sikres viden om indenfor det digitale, og hvilke færdigheder og kompetencer skal sådan et fag gerne give dem?*
- I forhold til dette spørgsmål dukkede følgende svar op:
 - 1) De studerende skal have indsigt i etik, gdpr og kritisk refleksion.
 - 2) Man kunne bruge ordet myndiggøre i stedet for dannelse.
 - 3) Det vil være vigtigt at afsøge grænsen mellem det generisk digitale (eller almene AI/digitalitet) og det særlige danskidaktiske.
 - 4) Man kunne arbejde med en didaktik, som I (dvs. undervisere og studerende) skaber sammen på ny. Det kunne også være meget studenterdrevet.

REFERAT GRUPPEDISKUSSION (gruppe 2)

Deltagere: Mogens Olesen (referent), Christine Dabelsteen, Gitte Skov Andersen, Rasmus Øhlenschläger Madsen, Brian Due, Jan Heegård Petersen, Juni Søderberg Arnfast, Kristine Køhler Mortensen

Del 1: Hvordan afgrænser vi AI? Hvor meget skal det fylde?

Gitte: Vi skal balancere både kernefaglighed og det digitale. Peger på koncentrationsudfordringer også i caseorienterede forløb, med fx at udvikle tools.

Rasmus: Kernefagligheden er central. Vi skal reflektere over, hvad kommer AI i stedet for, når vi inkluderer det.

Jan: Der er et pladsproblem, men kernekompetence er også skriftlighed (som AI adresserer).

Kristine: Ændrer AI ved danskfagligheden? Er danskfaglighed en konstant?

Christine: Vi skal tænke mere proces end produkt, når vi vurderer skriftlighed.

Rasmus: Kanonindhold forandrer sig, men der er en konstant i, hvordan man går til verden; at kunne træde et skridt tilbage, analysere, reflektere – formidling. Vi vægter især kritisk-analytisk sans, når vi ansætter.

Brian: Kernefagligheden er nødvendig for at kunne vurdere GAI-output

Gitte: Det centrale er, at de unge har en teknologiforståelse. At kunne spørge sig selv: Hvad kan jeg tilbyde oven på, ved siden af AI? At udvikle sprog med AI er vigtigt.

Christine: Det faglige grundlag er nødvendigt.

Juni: Kritisk tilgang er vigtigt i en tid med fake news, og også i forhold til bevarelse af dansk kultur.

Kristine: Vi skal også være med til at fodre sprogmodellerne med dansk kultur, for at mindske engelsk/amerikansk bias.

Hvordan bruger I AI på jeres arbejdspladser?

Christine: Der eksisterer stadig en opfattelse af, at brug af AI antyder, at man ikke kan selv. GDPR-spørgsmål fylder også – det stiller lærerne i en svær situation, hvis de skal bruge AI sammen med eleverne.

Gitte: Ophavsret er også en udfordring.

Rasmus: Vi (Information) kan ikke publicere artikler på AI. Dog bruger vi AI til hjælp med overskrifter, illustrering. Vi markerer brugen tydeligt.

I erhvervslivet, fx Novo, er de anderledes resultatorienteret og bruger det friere. Og på BT, Ekstra bladet bruger de også AI oftere. AI indgår meget ifm. personalisering af brugeroplevelsen, annoncer.

Gitte: Praxis bruger det meget til korrektur, illustrering, oplæsning (på engelsk) og i formidling, fx udvikling af læremidler. Fx bogbot til digitale lærebøger og på legestadie ifm. lyrikbot til tekstanalyse.

Del 2: Hvilke kompetencer skal en bachelor i dansk have?

Christine: Der er en generel uklarhed og usikkerhed om skriftlighed, som er udfordret hos mange gymnasieelever

Gitte: Hvordan vil man skrive i fremtiden? Det kan handle om at skrive personligt, at man kan mærke mennesket. At kunne arbejde oven på teknologien.

Kristine: Der sker også noget med læsning. Man får resumeer, lytter etc.

Jan: Hvordan formidler I?

Gitte: Både mundtlig, skriftlig, chat – på alle parametre. Det er vigtigt med kompetencer til at arbejde i en gruppe med sin faglighed. I Praxis arbejder de i teams altid – laver lyd, film etc.

Kristine: Dette kunne takles ved at have gruppeeksamener.

Brian: ”Dårligt” sprog vinder frem som en måde at udskille sig fra AI-produceret. Skæve sætninger, kreative former etc.

Christine: Det peger på en generel modbølge. Et fokus på lystlæsning, fordybelse. Det er fokus på flere gymnasier. Adskiller det digitale, og legen med det digitale – overfor for det analoge, taktile, fordybelse.

Mogens: Bør danskuddannelsen have direkte fokus på fordybelse som kompetence, evt. som et punkt i kompetenceprofilen? (der svares bekræftende).

Gitte: Man kunne også godt fremhæve teknologien mere (i forhold til 2019-udgaven af kompetenceprofilen). Færdigheden: ”at udføre søgninger i og behandle digitale tekster, herunder anvende digitale sprogteknologiske redskaber og e-læringsplatforme” skal justeres, og teknologifokusset skal også placeres i den indledende generelle tekst. Der foreslås også mere databehandling – arbejde med store datamængder – kvantitative metoder.

Juni: Måske skal vi skrive skellet mellem det analoge og det digitale frem
Christine: Fremover kommer der også behov for, at vi leverer kandidater, der skal være EPX-lærere (de har dansk på c-niveau), udover STX. Tvivl om EPX også kobles på de faglige mindstekrav.

REFERAT GRUPPEDISKUSSION (gruppe 3)

Deltagere: Søren Beck Nielsen (referent), Lina Henriksen, Lucy Møller Røe, Signe Knutzen, Simon Bierring Lange, Pernille Kjær Jessen, Linda Svenstrup Munk

1) Diskussion til af AI med udgangspunkt i de fælles spørgsmål.

Signe: Vi skal ikke modarbejde AI. AI er 'here to stay'. Det bliver ikke 'frowned up' at bruge AI til fx kommunikationsopgaver i erhvervslivet. AI kompetencer er en styrke, men Signe minder om, at man bør være opmærksom på forsigtighed med datasikring.

Linda: Ja, ikke kun som forretningshemmeligheder afkræver forsigtighed. Der er også etiske hensyn (fx beskyttelse af sensitive oplysninger). Linda minder også om, at kernefaglige kompetencer er afgørende for god brug af AI.

Pernille: Erklærer sig enig. Man kan ikke helt følge med udviklingen på alle niveauer, så de kernefaglige kompetencer må være de vigtigste som 'base'.

Simon: Er enig (Søren: som også Simons forudgående oplæg for alle deltagere pointerede). Men han advarer imod, at vi i et for entydigt fokus på kernefaglighed risikerer at komme bagud. Husk at nogle gange får man som dimittend faktisk jobbet på baggrund af de tekniske skills. Det er en balance imellem dette og kernefaglighed.

Signe: Det er vigtigt at få en forståelse for, hvad vi som fagpersoner kan, og hvad AI kan gøre eller ikke gøre for at hjælpe med at løfte kernefaglige opgaver.

Pernille spørger: Hvor lægger vi snittet for (teknologisk) praksisnærhed? Pas på med at være for konkret – hellere højt niveau på abstraktionsniveauet, inkl. metodebevidsthed.

Linda: Erklærer sig enig i Pernilles pointe. Vi skal lære studerende, hvordan sprog mm. fungerer, for så kan de bedre gennemskue, hvordan det fungerer.

Signe: Fortæller en historie, som bekræfter Lindas pointe: Hun blev spurgt af en opstartsvirksomhed, om hun – med sin sprogspsykologiske faglighed – kunne være med til at lave en god, samtalende AI.

Simon: Foreslår at vi på uddannelsen orienterer os i, hvordan toneangivende uddannelsesudbydere griber AI an. Fx *London School of Economics* (med Elisabeth Stokoe)

Efter en kort pause gik vi til:

2) Uddannelsesspecifik sparring og feedback

Søren indledte med at præsentere, hvordan uddannelsesevaluering og kommende ny studieordning afføder behovet for rådgivning på de tre udpegede områder (dimittendledighed, fokus i tværfagligheden, og praksisinddragelse). Aftagerpanelmedlemmer havde meget at sige til disse emner. Disse input er gengivet i det følgende.

Spørgsmål:

Hvad er efter jeres opfattelse de største barrierer mod, at nyuddannede hurtigt får en fod inden for jobmarkedet, og hvad mener I, vi kan gøre for at klæde studerende bedre på til at klare overgangen?

Pernille: Der er mange ansøgere; hård konkurrence. Virksomheder foretrækker ofte erfarne nye medarbejdere. Studiejobs kan hjælpe, 'vibes' er vigtige – fx hvis folk ringer og siger det rigtige. Men det er bare svært at være nyuddannet.

Linda: Det er svært at lande det første job. Erfaring er vigtig. Italesættelse af erfaring er også vigtig. Linda anbefaler, at vi på uddannelsen træner de studerende (lidt journalistisk) i kort at sige, hvad de kan – og i det hele taget, at man kan skrive kort.

Signe: Har forberedt et bud på barrierer som svar på spørgsmålet hjemmefra. Barrierer inkluderer: Manglende erfaring, at unge har svært ved

at omsætte kompetencer, og svært ved at 'sælge sig selv' (også i selvansøgningen som ikke må være for akademisk).

Simon: Pointerer at studerende bliver trænet i at sige meget om småt. Det bliver modtaget som at være 'lang i spytten' i erhvervslivet.

Lucy spørger: Hvordan vægtes specialesamarbejde?

Pernille svarer: Det er godt at slå på, bestemt. Det kan måske sidestilles med et studiejob.

Signe: Forslag til at klæde studerende bedre på til jobmarkedet: a) titler på kurser som indikerer erhvervsrelevans; b) fokus på hvordan man 'sælger' sig selv; c) integrere anvendelighed i hvert kursus.

Spørgsmål:

Sprogpsykologi integrerer perspektiver fra henholdsvis psykologi og sprogvidenskab. Det er ikke muligt at komme omkring alle perspektiver fra disse to discipliner. Det indebærer nødvendigvis nogle valg. Vi er her særligt interesseret i høre, hvilken type viden om sprog (og kommunikation) I mener, der er brug for på jobmarkedet?

Simon: I en AI verden er der brug for viden om menneskesprog

Linda: Virkemidler. Retoriske genrer. Tone of voice. Hvordan sprog påvirker folk. Narrativitet. SFL er okay, men måske unødvendigt teoretisk.

Signe: en grundforståelse for hvordan sprogligt design påvirker folk (uanset hvilken teoretisk ramme)

Spørgsmål:

Vi får på Sprogpsykologi og Lingvistik en spændende mulighed for at gentænke uddannelsernes forløb, og vi ønsker at erhvervspraksis bliver godt integreret i modulerne (dvs. ikke kun projektorienteret forløb). Hvilke typer erhvervs cases forestiller I jer, at vi relevant kunne inddrage til dette formål? Og hvilke typer samarbejder med hvilke typer erhverv, tror I, vi med fordel kunne afsøge mulighederne for?

Linda: Hvorfor ikke lave et koncept a la Løvernes hule, hvor de studerende skal demonstrere, at de har lavet et koncept for en imaginær virksomhed.

Simon: NorS har tradition med 'megacases', fx hvor alle kursusdeltagere besøger samme virksomhed. Men måske 'små loops' kunne være

fordelagtigt, fx samarbejde med virksomheder, hvor cases har deadline i morgen, som afsluttes med en pitchende præsentation.

Linda bygger videre på ideen: En case kunne være at klæde en chef på i forhold til, hvad de skulle sige om X eller Y.

Pernille bygger også videre på ideen: Det kunne fx være, at man skal hjælpe en chef, som skal overbevise en bestyrelse om at bruge en halv million på en ny hjemmeside. Hvordan sælger man dette?

Linda: Det handler også om at turde tage stilling. Kursus i 'personlig branding' kunne være en idé. Måske træning i artikelskrivning.

Signe: Er enig i relevansen af artikelskrivning. Hun ville være positivt stemt over for dimittender, som kan fremhæve at have skrevet en række artikler.

Søren: Nævner at det i dette lys er positivt, at studerende på Sprogpsykologi er ved at 'genoplive' tidsskriftet Spindet.

Simon: Måske skulle titler på kurser være mere 'mundrette'.

Signe: bygger videre på ideen: Måske kunne de faglige aspekter være i undertitlen. Fx: "sådan bevæger du mennesker: Sprogpsykologisk formidling".

Pernille: Advarer dog imod at udhule fag, hvis man således for ensidigt fokuseres på (dele af) kursers omsættelige faglige mål.

Lucy: Kommenterer at det er spændende, at diskussionen her retter sig mod uddannelserne som helhed og ikke bare et lille element på uddannelsen (fx en workshop).

Pernille: Udfolder at basale akademiske kompetencer er afgørende. Disse inkluderer: At overskue et stort stof og at lave målgruppeanalyse. Man kan som aftager i øvrigt godt se igennem *corporate bullshit bingo*.

Signe tilføjer et nyt perspektiv til diskussionen: Det handler også om at styrke studerendes selvtillid.

Simon: Selvtillid kan man faktisk styrke ved at lære de studerende, at det er okay at fejle. Måske aktivering i undervisningsdeltagelse kan være ét af midlerne.

Pernille: Foreslår at der måske – til en vis grænse – er noget at lære her fra højskoler og efterskoler, hvor elever lærer at udfolde sig i trygge og frie rammer.

SIDE 17 AF 17

Signe minder dog om: Man skal huske på, at de unge skal kunne klare at præstere, mens de bedømmes.

KORT AFRUNDING OG EVALUERING

KKM takkede panelmedlemmerne for deres deltagelse og de gode diskussioner og perspektiver. KKM tilføjede, at vi rigtig gerne vil bruge aftagerpanelet på en dynamisk måde. Vi er på instituttet i gang med at udvikle nye uddannelser, og vi vil også meget gerne sparre med panelmedlemmerne i forhold til forskning og undervisning.

KKM takkede alle for deres fremmøde og deres store indsats.